

Отже, ідіолект, хоча й є чисто конкретним явищем, сприймається багатьма вченими як важлива ланка у вивчені наближених до лінгвістики наук, а також необхідною складовою, що впливає на якість перекладу художніх творів з урахуванням ідіостилю авторів.

ЛУЧКО О.Р., старший викладач

ДОВЖЕНКО С.С., старший викладач

Український державний університет залізничного транспорту

м. Харків, Україна

ВИХОВАННЯ ПАТРІОТИЗМУ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ЗАНЯТТЯХ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Найвищою цінністю є людина, яка вміє та здібна любити, а вищою цінністю самої людини є любов до Вітчизни. Місією людини у соціальному середовищі є патріотизм, як основа творчої діяльності, яка включає до себе гордість та вірність традиціям і культури народу, діяльність, яка спрямована на економічний розквіт Вітчизни за рахунок особистого внеску кожної людини [2, с. 26]. Всеобщий і гармонійний розвиток особистості неможливий без повноцінного фізичного розвитку. Без цієї важливої складової виховного процесу неможливе формування здорової нації – молоді, яка здібна продуктивно і творче працювати у різних галузях виробництва, яка має активну життєву позицію, яка готова до захисту інтересів держави.

Викладачу з фізичного виховання у сучасному вищі необхідно усвідомлювати, що перед ним стає задача не тільки фізичного оздоровлення молоді. Слід враховувати всі складові здоров'я – фізичного, психічного, соціального і морального. Важливо турбуватися про моральний аспект здоров'я студентів на заняттях з фізичного виховання.

В силу своєї специфіки спорт і фізична культура володіють величезним виховним потенціалом, мають механізми формування світоглядних основ особистості, таких як громадянська позиція і патріотизм [1, с. 71].

Спортивна діяльність, виховуючи патріотизм, формує морально-вольові якості, такі як чесність, відповідальність, працьовитість, дисциплінованість, рішучість, цілеспрямованість, почуття любові до Вітчизни, високу відповідальність за свою спортивну підготовку. Студенти-спортсмени прагнуть прославити свій колектив новими спортивними досягненнями, що є однією з важливіших форм проявлення патріотизму. Спорт і спортивні змагання об'єднують різні народи, духовно-моральну культуру різних національностей, виховують почуття відданості Вітчизні та є засобами морального і патріотичного виховання. Саме на заняттях з фізичного виховання та тренуваннях студенти багаторазово ставляться в умови для виявлення таких якостей, як рішучість, наполегливість, самодисципліна. Постійне усвідомлене долання труднощів, боротьба зі втомою виховують волю, впевненість в собі. Багато змагальних та ігрових моментів моделюють можливі життєві ситуації. Правила і норми поведінки у спортивній діяльності (колективізм, повага до суперника та ін.) переносяться до повсякденного життя.

Розкриття потенційних можливостей людини сприяє формуванню таких якостей, як впевненість в собі, сміливість, бажання долати труднощі. Можна вважати, що фізичні здібності розвиваються якщо людина стає більш «універсальною» з точки зору розширення рухової життєдіяльності і можливості проявлення нею предметних операцій у житті. Фізична культура і спорт займають у цьому процесі ведуче місце.

Як показує досвід, то цілеспрямоване виховання тягне за собою організоване проведення навчально-тренувальних занять. Яку якість викладання пропонує тренер-викладач своїм студентам, спортсменам,

напряму впливає на якість вихованості, наполегливості, волі та інших рис характеру [1, с.72].

Патріотичні почуття та моральні якості, такі як прагнення робити добро, шляхетність, чесність, взаємоповага та ін. – все це безпосередньо пов’язано з фізичною культурою і спортом.

Виховання необхідних моральних якостей у процесі занять фізичною культурою і спортом можливе при дотриманні деяких умов, а саме:

- донесення до студентів знань про моральну поведінку (бесіди, диспути, що пов’язані з питаннями наполегливості, мужності, чесності під час спортивних заходів та ін.). Важливо, щоб ці бесіди та інші заходи не були наповнені «сухою» інформацією, а були інтересними. Під час диспутів, бесід слід враховувати наступне: зміст повинний бути доступним, починатися бесіда має з яскравого конкретного прикладу, який присвячений визначенім подіям (перемога на змаганнях, спортивні заходи та ін.), студенти мають бути активними і брати участь в обговоренні;

- правильна організація життєдіяльності студентів. Слід пам’ятати, що самі знання не в змозі забезпечити відповідну моральну і патріотичну поведінку. Для цього необхідно, щоб студенти виконували визначені дії у різних варіаціях з метою створення шаблону поведінки;

- випрацьовувати у студентів соціальну потребу моральної поведінки (почуття відданості та відповідальності – базові якості моральної особистості). Формування цих якостей пов’язане з розумінням того, яки люди залежать один від одного.

На заняттях з фізичного виховання формування вищезазначених якостей здійснюється внаслідок деяких факторів:

- здобувач вищої освіти усвідомлює, що його здоров’я, якості і уміння – цінність суспільства, тому що за рахунок цього він може забезпечити високу обороноздатність і продуктивність своєї держави. У

зв'язку з цим підвищення власної працездатності, зміщення свого здоров'я – це не особиста мета, а суспільна мета кожної молодої людини;

- здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники повинні визнати значущість фізичного виховання як повноцінної дисципліни у навчальному процесі. Заняття з фізичного виховання повинні сприйматися всіма учасниками освітнього процесу з такою же турботою, як і всі інші дисципліни;

- студенти беруть участь у змаганнях різного рівня під прапором держави та прапором вишу.

Говорячи про патріотичне виховання здобувачів вищої освіти, слід звернути увагу на те, що особливим внеском до нього є участь в всеукраїнських, обласних і місцевих спортивних змаганнях або університетських змаганнях на протязі року. Саме змагання допомагають студентам розкрити свої моральні і фізичні якості, вчитися дружити, перемагати та ін.

Заняття з фізичного виховання мають широкі можливості у вихованні патріотизму, дружби, міжнаціональних відносин. Спортивна діяльність дозволяє не тільки розвивати фізичні і вольові якості, здійснювати моральне виховання, але й сприяє формуванню патріотичних почуттів у здобувачів вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Кирилова В.І., Бутенко Г.О., Пилипенко М.І. Пошук ефективних шляхів розвитку фізичної підготовленості та моральної вихованості студентської молоді. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. 2022. Вип. 4 (149). Сер. 15 Науково-педагогічні проблеми фізичної культури. С. 70 – 73.
2. Устименко І.П. Патріотичне виховання учнівської молоді, окреслене війною. *Педагогічний вісник*. 2022. № 1 – 2. С. 26 – 29.